

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ ТА
БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Пожежна безпека у побуті

ЗМІСТ

Вступ	5
Пожежі: види та класифікація	6
Причини виникнення пожеж	8
Стадії пожежі	10
Небезпечні фактори пожежі	11
Засоби пожежогасіння	13
Вогнегасники	14
Як застосувати вогнегасник в екстреній ситуації	16
Порошкові вогнегасники	17
Водопінні вогнегасники	19
Вуглекислотні вогнегасники	20
Якщо пожежа застала вас у приміщенні	21
Якщо ви опинилися в осередку пожежі на відкритій місцевості	25
Дії при пожежі в громадському транспорті	26
Якщо пожежа застала вас у торговому центрі	27
Якщо горить одяг на людині	28
Поширені помилки під час пожежі	29

ВСТУП

Проживаючи в багатоквартирних будинках або приватних будинках, кожен мешканець бере на себе відповідальність дотримуватись правил користування житловими приміщеннями та приміщеннями загального користування (сходами, ліфтами тощо), у тому числі виконувати та дотримуватись правил пожежної безпеки. Як правило, займання в приміщеннях обумовлені випадковостями і людським фактором, що, втім, не скасовує відповідальності винуватців, так як вони зневажають елементарними правилами пожежної безпеки: необережно поведуться з вогнем під час паління, користуються приладами освітлення з відкритим полум'ям (газовими лампами, ліхтарями, свічками, факелами тощо), що особливо небезпечно для горючих приміщень, коридорів (сіней), комор і різних господарських будівель, перевантажують електромережі тощо. В той же час досвід показує, що населення часто порушує ці правила, не лише через те, що не приділяє їм належної уваги, але й просто тому, що не знає їх.

Характерною особливістю сучасного житла є наявність горючих матеріалів у вигляді меблів, килимів, книжок, одягу, іграшок, побутових приладів, які мають пластмасові корпуси та деталі, предметів побутової хімії, паперу тощо. Також існує проблема захаращення балконів, лоджій, коридорів в квартирах, сходових площадок та маршів, аварійних виходів. Через незнання правил поведінки на початковій стадії пожежі, люди наражають себе на ризик (отримують отруєння чадним газом і сильні опіки) та втрачають нажиті за роки майно, домашні речі тощо. Саме тому елементарні правила пожежної безпеки в побуті важливо знати кожному.

ПОЖЕЖІ: ВИДИ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ

Пожежа – неконтрольований процес знищування або пошкодження вогнем майна, під час якого виникають чинники, небезпечні для істот та навколишнього природного середовища.

Зазвичай пожежа триває до тих пір, поки не згорять всі горючі матеріали і речовини, або не будуть вжиті заходи щодо її гасіння. В окремих випадках пожежа закінчується з появою умови, що сприяє її самостійному загасанню – падіння концентрації кисню до критичного рівня та ін.

Для виникнення осередку загоряння необхідна одночасна наявність наступних умов:

- *джерело вогню - непогашений недопалок, сірник, іскра від несправного електроприладу під напругою тощо;*
- *необхідний вміст кисню в навколишньому повітряному просторі;*
- *наявність легкозаймистих, горючих матеріалів і речовин.*

За характером поширення пожежі класифікуються на: відкриті, приховані, зовнішні, внутрішні та комбіновані.

Зовнішні пожежі виникають, відповідно, на зовнішніх складських майданчиках, по поверхні будівель і споруд.

Внутрішні формуються всередині будівель.

Приховані виникають і розвиваються в інженерних мережах і каналах, всередині стін, стельових перекриттів і проявляються назовні у вигляді задимлення приміщень, температурного нагрівання будівельних конструкцій та зміни кольору настиінних декоративних покриттів.

Якщо осередок загоряння не вдалося придушити на початковому етапі – вогонь поширюється і пожежа трансформується в інші види.

Згідно ДСТУ EN 2:2014 «Класифікація пожеж», розрізняють наступні класи пожеж:

горіння твердих речовин, переважно органічного походження, займання яких супроводжується тлінням (деревина, папір тощо)

горіння рідин або топких твердих речовин

горіння газоподібних речовин

горіння металів та їх сплавів

горінням речовин, які використовують для приготування їжі (рослинних і тваринних олій та жирів) і містяться в кухонних приладах

ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ ПОЖЕЖ

Необережне поводження з джерелом вогню

Найпоширеніші причини – куріння в квартирі і дитячі забавки з вогнем. Як не дивно, ці очевидні причини пожеж донині залишаються актуальними. На жаль, вони ж є і найбільш небезпечними з точки зору наслідків.

Порушення в монтажі та експлуатації приладів

Подібні причини менш небезпечні, порівняно з першою групою, і в більшості випадків призводять лише до псування техніки. У той же час, порушення в установці і використанні електрообладнання є найпоширенішою причиною пожеж у побуті разом з необережним поводженням з вогнем.

Порушення в експлуатації пічного опалення

В квартирах і приватних будинках, які оснащені індивідуальними джерелами обігріву, такими як пічне обладнання, каміни, «буржуйки», газові плити, радіатори тощо, розповсюдженою причиною пожеж є недотримання правил експлуатації джерел опалення. Найчастіше пожежі виникають через залишені без нагляду прилади.

Розведення багать

Найбільш поширеною причиною переходу розведеного багаття в стан неконтрольованого полум'я є ігнорування можливості «розповзання» вогню по навколишній місцевості. Досить поширеною помилкою є також розведення багаття в умовах сильного вітру. Небезпека збільшується в осінній час, коли до вітру додається суха і тепла погода.

Інші причини пожеж

Починаючи ремонт, слід пам'ятати про особливості роботи з оздоблювальними матеріалами. Якщо використовується дрібнодисперсне фарбування із застосуванням фарбопульта, то є ризик отримати коротке замикання. Не варто також забувати, що лакофарбові покриття є легкозаймистими.

Побутова хімія також відноситься до легкозаймистих матеріалів та потребує безпечного поводження.

В період зимових свят, прикрашаючи кімнату різноманітними гірляндами, ліхтариками та легкозаймистими прикрасами, ви підвищуєте ризики, пов'язані з виникненням пожежі.

В періоди довготривалого вимкнення світла та тепла джерелами потенційного виникнення пожежі можуть стати свічки, увімкнений для обігріву газ, електрогенератор, що використовується з порушенням вимог техніки безпеки.

СТАДІЇ ПОЖЕЖІ

Пожежа в процесі своєї еволюції трансформується і проходить три стадії: **первинну, основну, кінцеву**.

Первинна стадія займає приблизно 10-15 хвилин.

На цьому етапі виникає і розвивається вогнище загоряння, полум'я поширюється лінійно по поверхні горючих матеріалів і речовин.

Ця стадія характеризується наявністю великої кількості диму, що значно ускладнює можливість виявлення місця горіння. Температура в приміщенні, охопленого вогнем, може підвищитися до 200°C, а приплив повітряних мас спочатку збільшується, а потім зменшується – саме тому на цьому етапі важливо не розкривати вікна і двері для того, щоб позбавити вогонь кисню і уповільнити його поширення по будівлі. Якщо вдалося позбавити вогонь кисню – значно підвищуються шанси на самозагасання.

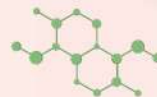
При чіткій видимості осередку горіння необхідно вжити всіх заходів до його ліквідації, використовуючи первинні засоби пожежогасіння.

Основна стадія займає в середньому 30-50 хвилин.

На цьому етапі середня температура в охопленому вогнем приміщенні підвищується до 300°C і полум'я заповнює весь внутрішній простір. При наявності повітряних розривів вогонь поширюється на всю будівлю. В результаті температурного стрибка відбувається руйнування зовнішнього скління, що призводить до доступу великої кількості кисню до полум'я – середня температура підвищується до 900°C градусів.

Кінцева і остання стадія проявляється в процесі тління матеріалів і речовин і поступового припинення пожежі.

НЕБЕЗПЕЧНІ ФАКТОРИ ПОЖЕЖІ

Вплив токсичних продуктів горіння

При будівництві сучасних споруд активно застосовуються синтетичні і полімерні матеріали. Під час пожежі відбувається виділення токсичних продуктів горіння, що можуть містити до 100 типів хімічних сполук з шкідливим впливом. Найчастіше причиною загибелі людей стає оксид вуглецю, бо він в 200 разів активніше кисню реагує з гемоглобіном. Через це червоні кров'яні тільця не можуть постачати організму кисень.

За статистикою 50-80% людей гинуть на пожежах саме з цієї причини.

Знижена концентрація кисню в зоні спалаху

Під час пожежі сильно знижується концентрація кисню в навколишньому повітрі. Зниження рівня кисню на 3% викликає порушення рухових функцій організму.

Підвищена температура навколишнього середовища

Якщо під час пожежі температура навколишнього середовища становить +70°C, то знаходження в цій зоні протягом півгодини може призвести до опіку дихальних шляхів. При вмісті в повітрі кисню на рівні 6% і температурі 140°C, смерть настає через кілька хвилин. Крім ризику опіків, гарячий дим сильно ускладнює видимість, і людина погано орієнтується у просторі.

Руйнування будівель

Деякі види пожеж руйнують навіть ті будови, які не згорають у вогні. Якщо нагріти сталеві конструкції до 500-550°C, а бетонні до 700-750°C, то вони втратять близько 50% власної міцності.

Відкритий вогонь

Він є найнебезпечнішим. По-перше, вогонь спалює все майно; по-друге, повністю або частково знищує житлові споруди; по-третє, викликає опіки. Сучасна медицина досягла великих успіхів у лікуванні опіків. Але, незважаючи на це, у людини з опіком 2-го ступеня (30% тіла) дуже мало шансів на виживання.

ЗАСОБИ ПОЖЕЖОГАСІННЯ

Пожежа, як правило, починається з незначного горіння, тому гасити її в цей період найлегше. Для цього слід використовувати первинні засоби пожежогасіння (переносні або пересувні засоби пожежогасіння, які використовуються для боротьби з пожежею на початковій стадії її розвитку), а у разі їх відсутності – організувати доставку води до осередку пожежі у відрах, каструлях, баках тощо. Взимку для гасіння можна використовувати сніг.

До первинних засобів пожежогасіння відносять:

- *вогнегасники;*
- *пожежний інвентар (покривала з негорючого теплоізоляційного полотна, грубої вовняної тканини або повсті, ящики з піском, бочки з водою, пожежні відра, совкові лопати тощо);*
- *пожежний інструмент (гаки, лом, сокири тощо).*

Засоби пожежогасіння фарбують у сигнальний червоний колір, а надписи на них виконують контрастним білим кольором.

ВОГНЕГАСНИКИ

Для гасіння пожеж промисловість випускає різні вогнегасники.

Найбільш **розповсюдженими є порошкові та газові вогнегасники.**

Найбільш **універсальними** за застосуванням та діапазоном температур **є порошкові вогнегасники.**

Вогнегасники розрізняють за такими основними показниками:

ЗА СПОСОБОМ СПРАЦЬОВУВАННЯ

- автоматичні (спрацьовують самі) — зазвичай стаціонарно монтуються в місцях можливого виникнення пожежі;
- ручні (приводяться в дію людиною) — розташовуються на спеціально оформлених стендах.

ЗА ПРИНЦИПОМ ДІЇ НА ОСЕРЕДОК ВОГНЮ

- вогнегасник водяний (ВВ);
- вогнегасник водопінний (ВВП);
- пристрій вогнегасний водопінний аерозольний (ВВПА);
- вогнегасник газовий (ВГ), у тому числі вуглекислотний (ВВК);
- вогнегасник порошковий (ВП).

ЗА ОБ'ЄМОМ КОРПУСУ

- переносні малолітражні з масою вогнегасної речовини до 4 кг;
- промислові переносні з масою вогнегасної речовини від 4 кг;
- стаціонарні та пересувні з масою вогнегасної речовини від 8 кг

ЗА СПОСОБОМ ПОДАЧІ ВОГНЕГАСНОЇ СУМІШІ

- під тиском газів, що утворюються в результаті хімічної реакції компонентів заряду;
- під тиском газів, які подаються із спеціального балончика, розміщеного в/на корпусі вогнегасника;
- під тиском газів, попередньо закачаних в корпус вогнегасника;
- під власним тиском вогнегасної речовини

ЗА ВИДОМ ПУСКОВИХ ПРИСТРОЇВ

- з вентильним затвором;
- із запірно-пусковим пристроєм важільного типу;
- з пуском від додаткового джерела тиску

ЯК ЗАСТОСОВУВАТИ ВОГНЕГАСНИК В ЕКСТРЕНІЙ СИТУАЦІЇ

За принципом використання, дії з усіма типами вогнегасників схожі і для початку роботи вогнегасника користувачеві необхідно зробити наступні дії:

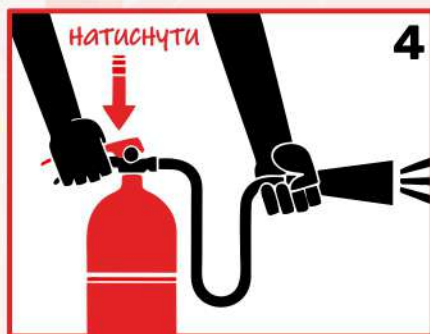
Висмикнути захисну пломбу

Підійти до вогню на безпечну відстань в 2-3 метри

Направити розпилювач вогнегасника на вогнище

Натиснути кистю руки на важіль запірного пристрою

ПОРОШКОВІ ВОГНЕГАСНИКИ

Порошкові вогнегасники призначені для гасіння займів класів: **А** (горіння твердих речовин), **В** (горіння рідких речовин, нерозчинних у воді), **С** (горіння газоподібних речовин). Порошковими вогнегасниками можна успішно гасити майже всі класи пожеж, зокрема й електрообладнання, яке перебуває під напругою до 1000 В.

Вогнегасник може бути використаний для гасіння лужних і лужноземельних матеріалів, які горять без доступу кисню, але при цьому на корпусі пристрою повинна бути відповідне маркування про наповнення його спеціальною вогнегасною речовиною.

Засобом пожежогасіння є порошкоподібна суміш мінеральних солей з додаванням різних хімічних елементів перешкоджаючих злежуванню і грудкуванню, щоб у відповідальний момент реалізувати здатність вогнегасника гасити пожежу.

Переваги порошкових вогнегасників

- працездатні при температурі до -5°C ;
- вогнегасний порошок є діелектриком;
- не виділяють токсичних газів під впливом високої температури і відкритого полум'я при гасінні;
- низька вартість;
- легкі в експлуатації (немає необхідності в частому технічному обслуговуванні);
- можливість гасіння електроустановок під напругою до 1000 В

Недоліки порошкових вогнегасників

- склад може вступати в реакцію з деякими матеріалами і утворювати корозійно-активні склади;
- використовуючи в закритому приміщенні необхідно пам'ятати про те, що розпорошена суміш мінеральних солей сильно ускладнює видимість, може створити проблеми при евакуації людей і впливати на їх органи дихання і зору.

Особливості застосування порошкових вогнегасників

Необхідно знати можливості вогнегасника. На кожному з них на етикетці вказано класи пожежогасіння, наприклад: «A B C D» або «B C D», та зазначено тип порошку, наприклад: «ABC» або «BC». Купуючи вогнегасник, слід одразу звернути на це увагу, тому що намагатися гасити дерево, тканину, папір і пластик вогнегасником, у якого на етикетці символ «A» перекреслений, а тип порошку вказаний як «B C D» – марно! Це призведе до повторного займання вже погашеного горючого матеріалу від залишкового тління або нагрітих елементів будівельних конструкцій та устаткування. Саме компоненти, які додають до порошку, піднімають ранг вогнегасника до класів «A B C D» і попереджають повторне займання вже погашеного полум'я.

Порошкова хмара, яка утворюється при гасінні, викликає високу запиленість і різке зниження видимості, особливо в невеликих за площею приміщеннях. У деяких людей може виникати алергічна реакція на компоненти порошку.

ВОДОПІННІ ВОГНЕГАСНИКИ

Призначені для гасіння пожеж вогнегасною піною.

Хімічну піну одержують з водних розчинів кислот і лугів, повітряномеханічну утворюють з водних розчинів і піноутворювачів потоками робочого газу: повітря, азоту і вуглекислого газу.

Пінні вогнегасники застосовують для гасіння піною загорянь класу **A** (горіння твердих речовин), **B** (горіння рідких речовин, нерозчинних у воді). Тобто майже для всіх твердих речовин, що займаються, а також горючих і деяких легкозаймистих рідин на площі не більше 1 м². Гасити піною електричні установки і електромережі, що знаходяться під напругою, не можна, оскільки вона є провідником електричного струму. Крім того, пінні вогнегасники не можна застосовувати при гасінні лужних металів натрію і кадмію, тому що вони, при взаємодії з водою, що знаходиться в піні, виділяють водень, який посилює горіння, а також при гасінні спиртів, оскільки вони поглинають воду, розчиняючись в ній, і при попаданні на них піна швидко руйнується.

Недоліки пінних вогнегасників

- вузький температурний діапазон застосування (+5°C - +45°C);
- висока корозійна активність заряду;
- можливість пошкодження об'єкту гасіння;
- необхідність щорічної перезарядки.

ВУГЛЕКИСЛОТНІ ВОГНЕГАСНИКИ

Вуглекислотні вогнегасники застосовують для гасіння речовин, матеріалів і електроустановок. Виняток становлять речовини, здатні горіти без доступу кисню.

Вуглекислотні вогнегасники гасять загорання за рахунок значного охолодження зони горіння струминою вуглекислоти CO_2 , яка, випаровуючись, перетворюється на вуглекислий газ.

У вуглекислотних вогнегасниках в якості вогнегасної речовини застосовується двоокис вуглецю (вуглекислота), а в аерозольних і вуглекислотно-брометилових — спеціальні газові суміші.

Вуглекислотні вогнегасники випускаються як ручні, так і пересувні.

Переваги вуглекислотних вогнегасників

- можна гасити електрообладнання під напругою;
- відсутність слідів вогнегасильної речовини;
- дає можливість усунути загорання у важкодоступних місцях, куди доступ піни або порошку може бути проблематичним.

Недоліки вуглекислотних вогнегасників

- можливість обмороження вуглекислотою при необережному їх використанні.

ЯКЩО ПОЖЕЖА ЗАСТАЛА ВАС У ПРИМІЩЕННІ

- при виявленні осередку загорання або пожежі, що вже розвивається, ви повинні спокійно, тверезо оцінити ситуацію та прийняти рішення;
- якщо Вам не загрожує небезпека, необхідно викликати пожежно-рятувальну службу за номерами «101» або «112»;
- за умови, що вам не загрожує небезпека, оцініть масштаби пожежі та по можливості вживайте заходів щодо її локалізації чи ліквідації:
 - › варто пам'ятати, що поширенню пожежі в приміщенні сприяє надходження свіжого повітря через вентиляційні канали, відкриті двері, вікна тощо. Тому ні в якому разі не слід розбивати скло в приміщеннях, де сталося займання (винятком є ситуація, коли є необхідність евакуювати людей) і залишати відчиненими двері в коридор, до інших приміщень, а тим паче на вулицю;
 - › у разі займання в кімнаті стін з горючих матеріалів, шпалер чи килимів подавати воду слід на верхню частину стіни з розрахунком на те, що вода, стікаю-

чи, буде гасити або змочувати нижню поверхню стіни, відвертаючи поширення вогню;

- на палаючі меблі воду розподіляють на якомога більшу поверхню, охоплену вогнем. Постіль з ліжка знімати не слід, щоб не відбулося загоряння тліючих предметів за рахунок збільшення площі контакту з киснем повітря, її поливають водою, а після цього виносять з дому і гасять у дворі, осторонь від будівель;
- одяг, що горить, штори, порт'єри тощо гасять на підлозі, заливаючи водою. Слід постійно стежити за обгорілими предметами постільної білизни, одягом та іншими м'якими горючими речами, винесеними на подвір'я, бо під час підсихання вони можуть знов загорятися від тління;
- розлитий гас, бензин, мастило та інші легкозаймисті рідини не можна гасити водою, тому що вони, легші за воду, отожд підіймаються на її поверхню, продовжуючи горіти, та збільшують площу горіння під час розтікання води. Для гасіння будь-яких легкозаймистих рідин слід застосовувати пісок, землю, а також використовувати щільні тканини, ковдри, пальта тощо, заздалегідь змочені водою;
- при горінні в квартирі електроприладів треба попередньо відключити їх від мережі. Якщо це неможливо – для гасіння необхідно скористатися піском або намагатися «забити полум'я» щільним покривалом, ковдрою тощо;
- при пожежі у квартирі чи будинку необхідно відключити чи перекрити газопостачання.

ЯКЩО НЕМАЄ МОЖЛИВОСТІ ЗАГАСИТИ ПОЖЕЖУ І ВИ МАЄТЕ ЗМОГУ ПОКИНУТИ ПРИМІЩЕННЯ:

- до виходу із приміщення рухайтесь поповзом, адже продукти горіння концентруються під стелею і на підлозі залишається більше кисню. Швидкість розповсюдження диму дорівнює приблизно 20 м/хв, він досягає верхніх поверхів за 2-3 хвилини;
- якщо ви прокинулись від шуму пожежі й запаху диму, слід одразу скотитися з ліжка на підлогу;
- повзвіть підлогою під хмарою диму до дверей приміщення, але не відчиняйте їх відразу, щоб уникнути посилення пожежі від великого притоку повітря ззовні;
- обережно доторкніться до дверей тильною стороною долоні: якщо двері гарячі – не відчиняйте їх, дим та полум'я не дозволять вам вийти, але якщо двері не гарячі – обережно відчиніть їх та хутко виходьте;
- обов'язково зачиніть за собою всі двері;
- під час пожежі не користуйтеся ліфтами, спускайтесь виключно сходами;
- після уникнення небезпеки, обов'язково викликайте пожежно-рятувальну службу за номерами «101» або «112».

ЯКЩО ВИ НЕ МАЄТЕ ЗМОГИ ПОКИНУТИ ПРИМІЩЕННЯ:

- поповзом перейдіть до кімнати, яка не охоплена полум'ям;
- щільно зачиніть двері, а всі щілини і отвори заткніть будь-якою тканиною, щоб уникнути подальшого проникнення диму. Продовжуйте просуватися поповзом у глибину приміщення, вживаючи заходів щодо порятунку;
- після того як дісталися у відносно безпечне місце, обов'язково викликайте пожежно-рятувальну службу за номерами «101» або «112»;
- якщо ви знаходитесь у висотному будинку, не біжіть вниз крізь вогонь, а скористайтесь можливістю врятуватися на даху будівлі;
- якщо на вас насувається вогневий вал, не вагаючись падайте, закрийте голову та затримайте дихання.

ЯКЩО ВИ ОПИНИЛИСЯ В ОСЕРЕДКУ ПОЖЕЖІ НА ВІДКРИТІЙ МІСЦЕВОСТІ

- не панікуйте та не тікайте від полум'я у протилежний від вогню бік, а долайте крайку вогню проти вітру, закривши голову і обличчя одягом;
- з небезпечної зони, до якої наближається полум'я, виходьте швидко, перпендикулярно напрямку розповсюдження вогню;
- якщо втекти неможливо, то вийдіть на відкриту місцевість або галявину, увійдіть у водойму чи накрийтеся мокрим одягом і дихайте повітрям, що знаходиться низько над поверхнею землі, рот і ніс при цьому прикривайте одягом чи шматком будь-якої тканини;
- гасити полум'я невеликих низових пожеж можна, забиваючи його гілками листяних порід дерев, заливаючи водою, закидаючи вологим ґрунтом та затоптуючи ногами;
- під час гасіння пожежі не відходьте далеко від доріг та просік, не втрачайте з виду інших учасників гасіння пожежі, підтримуйте з ними зв'язок за допомогою голосу;
- будьте обережні в місцях горіння високих дерев, вони можуть завалитися та травмувати вас;
- будьте особливо обачними у місцях торф'яних пожеж, пересувайтеся обережно, перевіряючи палицею глибину шару, що вигорів;
- після виходу з осередку пожежі повідомте пожежно-рятувальну службу про її місце, розміри та характер.

ДІЇ ПРИ ПОЖЕЖІ В ГРОМАДСЬКОМУ ТРАНСПОРТІ

- негайно повідомте про пожежу водієві – у сучасних транспортних засобах є спеціальна кнопка для зв'язку із водієм;
- після зупинки транспорту, уважно слухайте водія та виконуйте його вказівки;
- не панікуйте, уникайте тисняви;
- застосуйте для гасіння вогнища пожежі вогнегасник і підручні засоби. Будьте обережні, у тролейбусах і трамваях металеві частини можуть опинитися під напругою внаслідок обгорання захисної ізоляції дротів;
- при блокуванні дверей використовуйте для евакуації аварійні люки в даху та вікна. За можливості, допоможіть тим, хто залишився в зоні вогню, в першу чергу дітям та людям похилого віку;
- у будь-якому транспорті є матеріали, що при горінні виділяють отруйні гази, тому залишайте салон швидко, закриваючи рот і ніс хусткою або рукавом;
- вибравшись із салону, відійдіть подалі, через ризик вибуху баків з паливом або замикання високовольтної електричної мережі;
- з відносно безпечного місця здійсніть викликати пожежно-рятувальну службу за номерами «101» або «112». Надайте допомогу постраждалим.

ЯКЩО ПОЖЕЖА ЗАСТАЛА ВАС У ТОРГОВОМУ ЦЕНТРІ

- якщо ви почули повідомлення про пожежу – спокійно рухайтесь у сторону найближчого аварійного виходу шляхами, позначеними спеціальними стрілками;
- не панікуйте, пам'ятайте про небезпеку натовпу;
- якщо ви перебуваєте на верхніх поверхах, не користуйтеся ліфтом, а прямуйте до виходу сходовими клітками;
- при задимленні або відсутності освітлення йдіть до виходу, тримаючись за стіни, поручні тощо;
- дихайте через мокрий носовичок або рукав одягу;
- ведіть дітей перед собою, тримаючи їх за плечі;
- якщо зона задимлення опустилася дуже низько, рухайтесь поповзом в сторону виходу або шляхів евакуації;
- вийдіть із будівлі на відкриту територію;
- якщо покинути будівлю неможливо, спробуйте вибратися на дах або підійти до вікон, щоб вас помітили рятувальники, але не піддавайтеся бажанням стрибнути у вікно з висоти;
- відступайте у незайняті вогнем приміщення, щільно закривайте за собою двері;
- за наявності вікна – обережно відкрийте його та галасом зверніться за допомогою;
- спокійно чекайте на прибуття пожежно-рятувальної служби.

ЯКЩО ГОРИТЬ ОДЯГ НА ЛЮДИНІ

- зупиніть людину, не давайте їй бігати, бо полум'я розгориться ще більше;
- допоможіть швидко скинути палаючий одяг чи загасити його за допомогою простирадла, ковдри, пальта або струменя води. Гасити полум'я на одязі можна піском, землею, снігом. Сам постраждалий може загасити вогонь, перекочуючись по землі;
- під час гасіння, залиште голову відкритою, щоб постраждалий не задихнувся продуктами згоряння;
- викличте екстрену медичну допомогу за номерами «103» або «112»;
- надайте посильну домедичну допомогу.

ПОШИРЕНІ ПОМИЛКИ ПІД ЧАС ПОЖЕЖІ

Паніка

У стресовій ситуації дуже складно зберігати спокій, але це дуже важливо. Адже на подолання паніки витрачається дорогоцінний час.

Заспокойте оточуючих голосно та чітко заявивши, що знаєте, що потрібно робити. Навіть якщо у вас немає жодного плану дій, це допоможе трохи заспокоїти людей і вжити якихось заходів.

Не дзвонити пожежно-рятувальним службам

Перше правило під час пожежі – відразу ж дзвонити рятувальникам. Багато людей відкладають дзвінок на крайній випадок, намагаючись спочатку впоратися із вогнем самотійно.

Але це помилка, тому що складно припустити з якою швидкістю розвиватиметься пожежа, а втрата часу до повідомлення позначиться на умовах ліквідації та порятунку постраждалих.

Відкривати двері та вікна навстіж

Це категорично заборонено! Якщо пожежа всередині приміщення, то утвориться приплив великої кількості кисню, через що вогонь розгорятиметься лише сильніше. Те саме стосується і розбивання вікон – не робіть цього, якщо це не дасть вам можливості вибратися.

Дим піднімається вгору вентиляцією до верхніх поверхів. Відкриті вікна в квартирах створюють додаткову тягу, в результаті чого в приміщення потрапляє більше диму.

Вибігати в задимлений під'їзд

Не намагайтеся вибратися із квартири через сильно задимлений під'їзд, особливо якщо ви живете на верхніх поверхах. Одного вдиху продуктів горіння достатньо, щоб людина знепритомніла. Пам'ятайте, що чадний газ не має кольору та запаху. Краще вибирайтеся на дах будинку.

Користуватися ліфтом

Може трапитися все, що завгодно, від зупинки ліфта між поверхами, до різкого заповнення продуктами горіння шахти і самого приміщення кабіни ліфта.

Шахта ліфта, по суті, є трубою, якою відкритий вогонь та отруйні димові гази можуть швидко поширитися по всіх поверхах будівельного об'єкту.

Якщо ж пожежа або задимлення застали вас в ліфті – виходьте з нього якнайшвидше. Якщо можливості вийти

немає – опустіться якнайнижче, закрийте дихальні шляхи тканиною (якщо є вода – змочіть тканину).

Рятувати речі

Ваше життя – найцінніша річ, тому рятуйте себе та своїх близьких. Коли почалася пожежа, потрібно взяти із собою тільки документи, але якщо осередок займання знаходиться в іншому місці і немає сильного задимлення.

Вистрибувати у вікно або спускатися з поверху на мотузці, зв'язаних простирадлах тощо.

Це дуже небезпечно. Людина без підготовки не зможе безпечно для себе та свого здоров'я виконати ці дії.